

De christendemocraat Jean-Luc Dehaene en de liberaal Guy Verhofstadt waren kandidaat-voorzitter voor de Europese Commissie, de socialist Karel Van Miert was van 1989 tot 1999 een van de absolute sterkhouders van die Commissie: in Vlaanderen zijn zij de G3 als het over Europa gaat.

Deze Drie Tenoren delen een passie voor Europa, bezorgdheid over de Europese toekomst, kennis van de Europese instellingen en zijn vertrouwd met de Europese deals, de coulissen en achterkamers. De eerste twee trekken de Europese lijst van CD&V en Open Vld, Van Miert beperkt zich tot steun aan sp.a'er Saïd El Khadraoui. Aan Karel Van Miert stonden de journalisten hun rol van 'ondervrager' af. De oud-commissaris als interviewer van de twee actieve politici.

DOOR RUUD GOOSSENS EN WALTER PAULI

FOTO'S YANN BERTRAND

DE G3

GUY VERHOFSTADT

Voor de Europese topjobs kiest men mensen van wie men verwacht dat ze er níét voluit voor zullen gaan. Daarom zijn Jean-Luc en ik nooit commissievoorzitter geworden. Alsof de katholieke kerk bij de pausverkiezing zou zeggen: 'Maar zeker geen katholiek!'

Dehaene: "Wij krijgen dus een interview waar de vragen belangrijker zullen zijn dan de antwoorden."

Verhofstadt: "Hoe noemen ze dat ook alweer? Een *Humo*-interview?"

Dehaene: "Zoals bij *Polspoel & Desmet*. Maar dat kunnen jullie niet beamen, want dan liggen ook jullie misschien buiten. (*bulderlach*) Het zijn vooral de media die een boksmatch willen tussen mij en Guy. De meeste politieke journalisten zijn dan ook miskende sportjournalisten. Als er geen boksmatch is, organiseren ze er wel een. Neen, voor mij hoeft dat niet. Ik vind het belangrijker om deze verkiezingen te gebruiken om Europa goed uit te leggen aan de mensen. Omdat wij meedoen, is de aandacht voor de Europese verkiezingen veel groter dan vroeger."

Van Miert: Welaan dan. Hoewel er al bijzonder veel gezegd en geschreven is over de economische crisis die over de wereld trekt, lijkt het me toch gepast om daarmee te beginnen. Europa is duidelijk niet opgewassen tegen de uitdaging: omdat de instrumenten er niet zijn, omdat de politieke wil ontbreekt en omdat de Europese Commissie tekortschiet. Mijnheer Dehaene, hebt u het boek van Guy Verhofstadt gelezen?

Dehaene: "(lacht) Dat was 'verplichte lectuur.'"

Van Miert: Hoe reageert u wat op Verhofstadt voorstelt? Zijn zijn plannen haalbaar?

Dehaene: "Laat me eerst op jouw stelling antwoorden, Karel. Ik vind dat je erg kort door de bocht gaat door zomaar te stellen dat Europa heeft gefaald, punt uit. Zelfs in deze crisis hebben we heel wat gehad aan Europa: zonder de euro waren we er veel erger aan toe geweest. Het is echt geen toeval dat een land als IJsland nu per se tot de EU wil toetreden."

"Maar Europa had natuurlijk wel veel meer kunnen doen. De Commissie had veel sneller moeten reageren op de problemen, en had een gezamenlijke, Europese aanpak moeten promoten. Dat was, binnen de huidige regelgeving, perfect mogelijk. Daarnaast kunnen we, zoals Guy in zijn boek doet, natuurlijk ook dromen over welke hefboomen Europa in handen 'zou moeten hebben'. Alleen geloof ik niet dat dit een oplossing voor de huidige crisis ook maar één stap dichterbij brengt."

Van Miert: Verhofstadt pleit bijvoorbeeld voor eigen Europese inkomsten

of de uitgifte van Europese obligaties.

Dehaene: "Natuurlijk moeten we in de toekomst, als het Verdrag van Lissabon (*de opvolger van de Europese Grondwet, RG/WP*) is goedgekeurd, een debat voeren over de financiering van de Europese instellingen. Je ziet immers dat het huidige systeem met nationale dotaties zijn limieten heeft bereikt, en dat de omvang van de Europese begroting te klein is. En ook met de uitgifte van obligaties heb ik geen enkel inhoudelijk probleem. Ik was er in 1993 al voor toen toenmalig Commissievoorzitter Jacques Delors dat voorstelde. Alleen geloof ik dus niet dat je er nu de crisis mee kunt oplossen, omdat er daarover nog lang geen eensgezindheid is in Europa. Dat kan je wel doen via de begroting voor 2010. Dat is minder spectaculair maar wel effectiever. Met andere woorden: ik kan Guy inhoudelijk heel ver volgen, maar voor de oplossing van de huidige crisis concentreer ik me liever op wat nú al mogelijk is."

Van Miert: Mijnheer Verhofstadt, ik zal het woord 'dromen' niet in de mond te nemen, maar u lijkt me iets 'gehaaster' om er een aantal grote Europese projecten door te duwen.

Verhofstadt: "Ik ben niet gehaast, de wereld is gehaast. De nieuwe Amerikaanse regering toont hoe een andere, veel systematischere aanpak mogelijk is. Daar heeft men een eerst groot herstelplan goedgekeurd, vervolgens kwam het plan-Geithner voor toxische producten, daarna het plan-Geithner II voor de herkapitalisering van de banken, en toen dat gebeurd was, pakte men de derivatenmarkt aan. Ik zie ze daar een geweldige agenda afwerken, terwijl Europa daar totaal niet in slaagt. En ja, het klopt natuurlijk dat de euro ons heeft geholpen, maar daar kun je de huidige Commissie moeilijk een pluim voor geven. Dat is een verwezenlijking uit het verleden. Net zoals de Europese Centrale Bank: die heeft goed gewerkt, maar ze werd opgericht in de jaren negentig."

"Mijn kritiek is eigenlijk vrij eenvoudig. De Europese Commissie is niet met een eigen plan op de proppen gekomen, hoewel de crisis bijzonder groot was. Ze had daar nochtans perfect de mogelijkheid toe, want ze heeft initiatiefrecht. Misschien had de Europese Raad van Staats- en Regeringsleiders dat plan uiteindelijk getorpedeerd - dat is mogelijk - maar dat is geen reden om het niet te proberen. Zulke praktische bezwaren hebben Jacques Delors ook nooit tegengehouden."

"Ik heb de indruk dat heel wat mensen

in het Berlaymontgebouw, waar de Commissie zetelt, die ambitie totaal ontberen. Als ik naar de voorstellen van de werkgroep-La Rosière over de regulering van de financiële markten kijk, ben ik diep ontgoocheld. Blijkbaar was het vooral belangrijk om plannen te lanceren waar zeker geen 'brol' van zou komen. Wel, dat lijkt me in het licht van de crisis van de afgelopen maanden de verkeerde keuze. Je moet nu al je ideeën op tafel smijten, ook al weet je dat je maar 30 of 40 procent zult binnenhalen."

Dehaene: "Ik deel die kritiek op de Commissie. Maar ik zeg er meteen bij dat Delors in Europa een mythe is geworden, net zoals Guy en ik in België. Men vergeet iets te rap dat de Commissie in zijn tijd veel kleiner was én dat ze kon vertrouwen op een goed draaiende Frans-Duitse motor. Vandaag is het een stuk complexer, onder meer omdat we er tijdens de Conventie, tot mijn grote spijt, de afslanking van de Commissie niet hebben doorgekregen. De omvang van de Commissie (*met 27 commissarissen, RG/WP*) is echt een groot probleem aan het worden, daar beginnen zelfs de kleinere lidstaten nu van overtuigd te raken."

"Maar dat belet inderdaad niet dat de Commissie op het hoogtepunt van de crisis, in september of oktober, het momentum had moeten gebruiken om er hervormingen door te drukken. Zo heeft Guy het ook aangepakt na de aanslagen van 11 september 2001: toen is het Europees arrestatiebevel erdoor geraakt, op zijn initiatief. Wel, de Commissie had nu precies hetzelfde moeten doen."

Van Miert: En waarom gebeurde dat niet?

Dehaene: "Onder meer omdat de verantwoordelijke commissaris (*de 1er Charlie McCreevy, RG/WP*) drie maanden meer nodig had dan de rest van de wereld om te zien dat het crisis was. En omdat commissievoorzitter Barroso zegt: 'Ik ga zeker niets te veel voorstellen, want dat krijg ik er toch niet door.'"

"Maar daarom ben ik het dus nog niet eens met Verhofstadt. Ik concentreer me op wat de Commissie had kunnen binnen de huidige regelgeving. Guy gaat veel verder dan wat haalbaar is. Zijn voorstellen zijn nogal extreem, waardoor hij geïsoleerd dreigt achter te blijven. Guy doet alsof zijn Verenigde Staten van Europa er al zijn. Als we ooit op dat punt uitkomen, zal ik me daar enorm over verheugen. Maar ik weet dat we géén Verenigde Staten van Europa zijn, dat we níét beslissen zoals in de VS en dat we met een crisis zitten die onmiddellijk is."